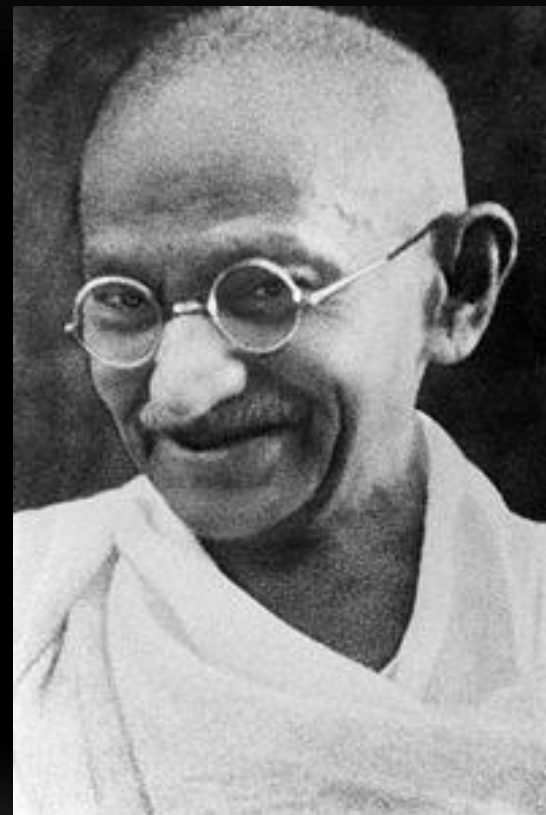

МАХАТМА ГАНДІ

**2.10.1869 —
30.01.1948**

РАННІ РОКИ

Прізвище «Ганді» перекладається як «бакалійник», тобто продавець прянощів. Саме до цієї касты з варны вайш'ів і належав Мохандус.

Народився 2 жовтня 1869 року в місті Порбандар. Був шостою дитиною в сім'ї.

Батько Ганді (Карамчанд Ганді) був міністром у декількох князівствах півострова Катхіявар. Ганді ріс у родині, де дотримувалися звичаїв індуїстської релігії, що не могло не вплинути на формування його світогляду.

Карамчанд та його дружина Путлібай (мати Моханадаса) належали до найбільш ортодоксального вішнуїстського напрямку в індуїстській релігії, вони не вживали алкоголю, м'яса, не палили тютюн.

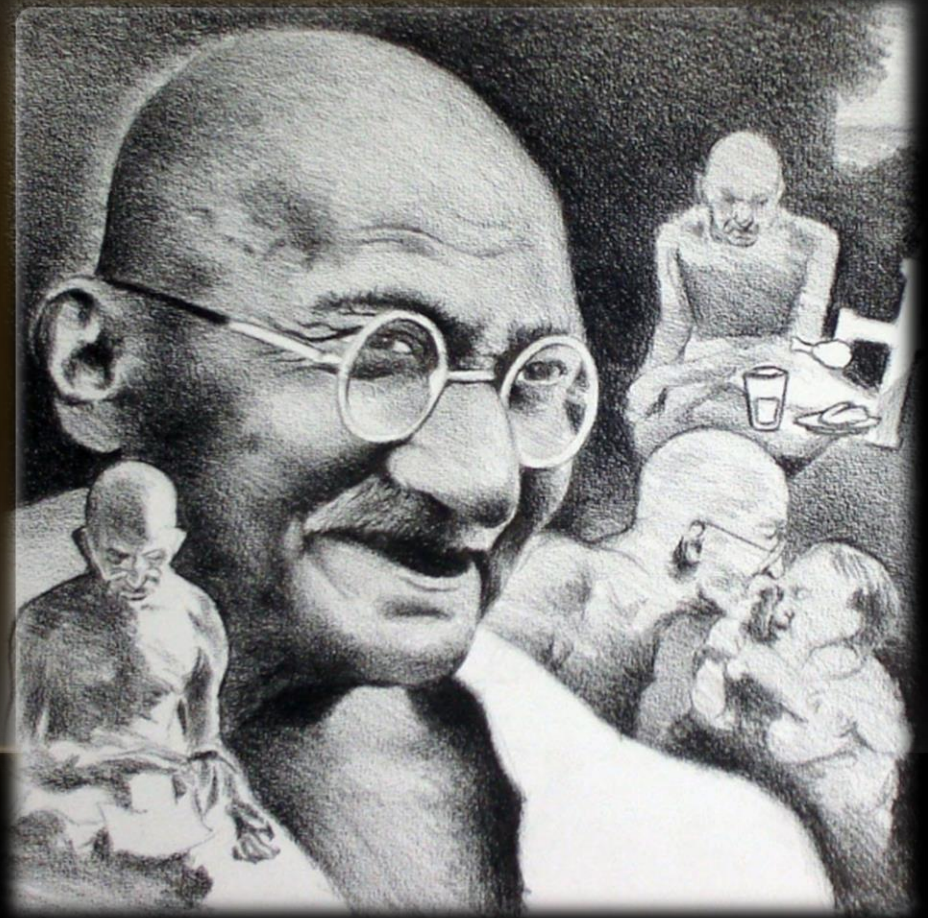
- У 13 років Мохандас одружився зі своєю ровесницею Кастурбай. У подружжя було четверо синів: Харілай (1888–1949), Манілай (28 жовтня 1892–1956), Рамдас (1897–1969) і Девдас (1900–1957). Представники сучасної індійської сім'ї політиків Ганді до числа їхніх нащадків не належать. Від старшого сина Харілая Ганді відмовився. За його свідченням, він пив, вів розпусне життя і залазив у борги. Кілька разів Харілай міняв релігію, помер від сифілісу. Всі інші сини були послідовниками батька та активістами його руху за незалежність Індії. Девдас також відомий своїм шлюбом з Лакша — дочкою Раджаджі, одного з керівників Індійського національного конгресу і гарячого прихильника Ганді та індійського національного героя. Однак Раджаджі належав до варни брамінів, а міжварнові шлюби суперечили релігійним переконанням Ганді. Проте в 1933 році батьки дали Девдасу дозвіл на шлюб.

Махатма Ганді — один з керівників і ідеолог національно-визвольного руху Індії. Його філософія ненасильства Сатьяграха зробила вплив на національні і міжнародні рухи прихильників|прибічників| мирних змін|перерв|.

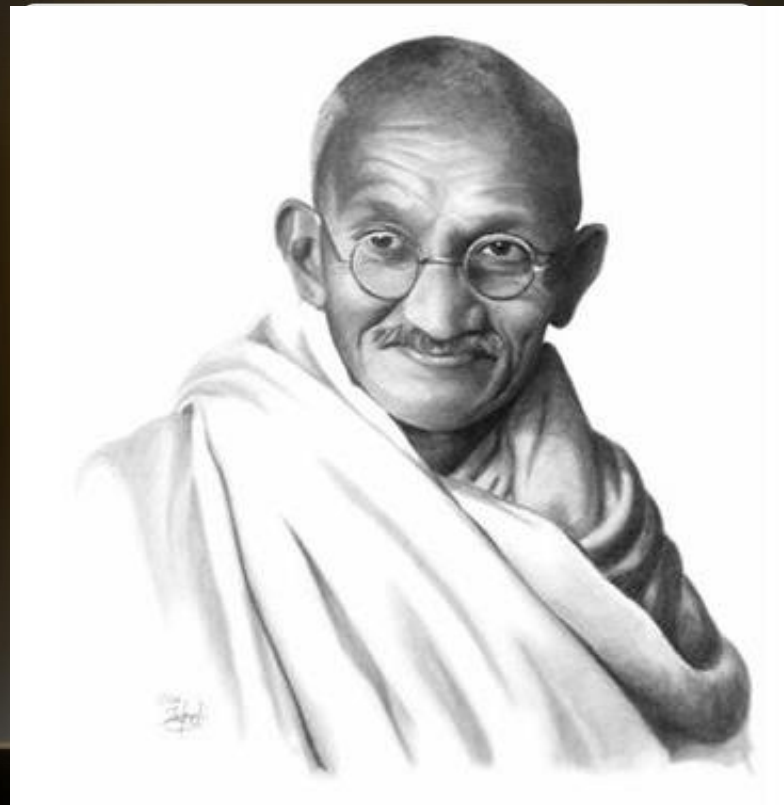
Махатма Ганді відкидав насильство в будь-якій формі.

Більше 30 років він наполегливо|настирливо| проповідував свою філософію і врешті-решт|кінець кінцем| довів всьому світу ефективність ненасильницької політики, коли в 1947 році Індія завдяки зусиллям Ганді мирним шляхом отримала незалежність від Британії. Але в країні, що прокинулася, спалахнула жорстока боротьба між релігійними угрупованнями за право диктувати свою волю уряду.

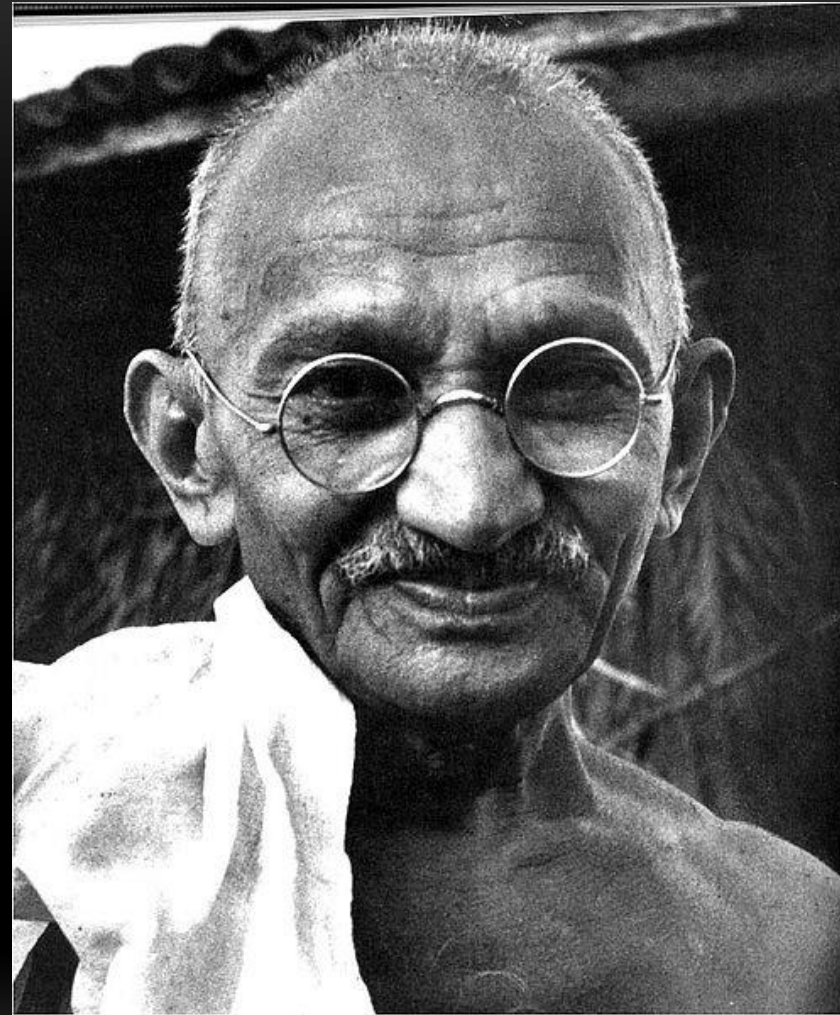
1947 рік для Ганді закінчився гірким розчаруванням. Він продовжував доводити безглуздя насильства, але, здавалося, ніхто його не чув. У січні 1948 року у відчайдушній спробі зупинити міжнародні розбрати Махатма Ганді удався до голодовки. Він пояснив своє рішення так: "Смерть стане для мене чудовим позбавленням. Вже краще померти, чим бути безпорадним свідком|очевидцем|самознищення Індії".

Жертовна акція Ганді надала необхідну дію на суспільство. Лідери релігійних груп погодилися піти на компроміс. Через декілька днів після того, як Ганді розпочав голодовку, вони ухвалили спільне рішення: "Ми запевняємо, що захищатимемо життя, власність і віру мусульман, і ті інциденти на ґрунті релігійної нетерпимості, які мали місце в Делі, більше не повторяться".

Окрилений надією, Ганді припинив голодовку. Однак політична рівновага в країні виявилася нестабільною. Незабаром могутній рух проти прогресивного лідера молодого незалежного держави почав набирати силу. Войовничі проповідники індуїзму звинувачували Ганді в утиску їх релігійних прав. Чому ж, запитували вони, цей правдолюб не виступає з рішучим осудом насильства, якому піддаються індуси, що живуть в Пакистані? Вони закликали до озброєної інтервенції, хоча знали, що до тих пір, поки Ганді живий, застосовувати насильство їм не дозволять. Залишалося "переконати" силою зброї.

Його ім'я оточене в Індії таким же шануванням, з яким вимовляються імена святих. Духовний лідер нації, Махатма Ганді все своє життя боровся супроти тих, що роздирають його країну релігійних розбратів, супроти насильства, але на схилі віку поліг його жертвою.

ПОГЛЯДИ

- Ганді сповідував індуїзм, одначе вважав за спільні етичні позиції індуїзму, ісламу та християнства. Він сповідував агімсу: релігійно-етичний принцип ненасильства, що ставить вимогу не завдавати болю та зла будь-яким живим істотам.
- Основним принципом свого життя він уважав сатья, прихильність правді. Йому належить вислів: «Правда — це Бог».
- Політичні погляди Ганді були близькі до анархізму. Його політичним ідеалом, що описано в праці «Гінд Сварадж», була демократична держава з мінімальними функціями центрального урядового апарату.
- Ганді виступав за деіндустріалізацію суспільства, повернення до переважно аграрної економіки, що, на його думку, мало стати запорукою справжньої, а не удаваної, демократії.
- Жителі держави мали б бути рівні в політичних та громадянських правах, зокрема незалежно від статі, а кастовий поділ мав опинитися поза законом.

ЦИТАТИ

- Спочатку вони ігнорують вас, потім сміються з вас, потім борються проти вас, а потім ви перемагаєте.
- Безстрашність обов'язкова для розвитку інших благородних рис. Без мужності неможливо шукати істину чи турботливо зберігати любов.
- Світ достатньо великий, щоб задовольнити потреби кожної людини, але замалий, щоб задовольнити людську жадібність.
- Жажлива звичка — стверджувати, що інші міркують неправильно, а ми — правильно. І що ті, хто дотримується протилежних поглядів — вороги.
- Людина — господар своєї долі. У тому сенсі, що вона має свободу розпоряджатися власною свободою. Але до чого це призведе, людині невідомо.
- Цінність ідеалу в тому, що він віддаляється, тим часом як ми наближаємось до нього.
- Щойно повіриш у те, що досягнув ідеалу, — подальший розвиток зупиняється і починається зворотний рух.
- Так само, як людина не переймається життям в іншому тілі, окрім її власного, так і нації не люблять жити під керівництвом інших націй, якими б благородними та великими вони не були.
- Маленьке тіло, яке рухається духом і надихається непогасною вірою у власну місію, може змінювати хід історії.
- Потрібно знати, коли діяти, а коли утриматися від дій. Дія і бездіяльність в окремих ситуаціях не суперечать одна одній.
- Право піддавати людей суворій критиці має лише той, хто переконав їх у своїй великій любові до них.
- Кожен охочий може прислухатися до свого внутрішнього голосу. Він є всередині кожного з нас.
- Скільки людей — стільки й релігій.
- Щастя — це коли твої дії узгоджуються із твоїми словами.
- Про велич народу можна робити висновок із його відношення до тварин.

ЦІКАВІ ФАКТИ:

- Махатма означає Велика душа. Цей титул як не можна краще розкриває сутність Ганді. Він користувався величезною довірою індійців (незалежно від каст і віросповідань), до нього приходили по допомогу і пораде тисячі людей, і отримували цю допомогу.
- У 2007 році ООН заснувала Міжнародний день ненасильства, що відзначається в день народження Махатми Ганді.
- Портрет Ганді зображений|змальовувати| на грошових купюрах номіналом в 5, 10, 20, 50, 100, 500 і 1000 індійських рупій.
- Махатма Ганді входить в 10-ку найбільш вивчених особистостей| в світовій історії за даними каталога Бібліотеки конгресу США.
- За п'ять місяців до смерті Ганді Індія мирним шляхом добилася національної незалежності. Робота сімдесятивосьмирічного Ганді була закінчена, і він розумів, що година його близька. «Ава, принеси мені всі важливі папери, — сказав він внучці вранці трагічного дня. — Я повинен відзначити сьогодні. Завтрашній день може ніколи не наступити». У багатьох місцях своїх статей і промов Ганді робив натяки, що свідчили про те, що він передчував свій кінець.
- Махатма Ганді написав два листи Адольфу Гітлеру, в яких відмовляв його від розв'язання Другої світової війни. Ці листи часто тлумачать хибно, оскільки Ганді починав їх зі звернення «Мій друже».

ВШАНУВАННЯ ТА ЗНАЧЕННЯ

- Політичну філософію Могандаса Ганді не забуто після його трагічної смерті. Його прями послідовники розвивали в Індії політичне вчення «гандизм», також життя та погляди Ганді стали натхненними для визвольного руху чорношкірих американців, боротьби Африканського Національного Конгресу проти апартеїду в Південній Африці та демократичних революцій у Європі.
- Великий вплив мали ідеї Ганді на світогляд борця за права людини Мартіна Лютера Кінга, співачки Джоан Баез, норвезького вченого Югана Гальтуна, що заснував такі галузі наукових дослідень, як конфліктологія та вивчення миру.
- Загалом Ганді дванадцять разів висувався на Нобелівську пермію миру, останнього разу незадовго до смерті в 1948 році. Оскільки премія не присуджується посмертно, Нобелівський комітет вирішив не присуджувати того року жодної премії.
- У Делі, на місці кремації Махатми Ганді у 1948 році встановлений меморіал під назвою Радж-Гхат.
- У Нью-Делі діє музей Ганді, що називається «Ганді Смерті».
- З 1995 року індійським урядом заснована Міжнародна премія миру імені Ганді.
- Ще 1924 року французький письменник Ромен Роллан присвятив Ганді однойменну книгу «Магатма Ганді».